

ži, mogli su se loviti rukama, i kad bi mi se učinilo da ih već imam među prstima, zbogom, izmicali su kao leptiri. Dražane u nedrima? — Herta je to imala u kolenima! Malo niže, njenja mačkica rasla je u postelji kao iz vode, a kad god sam je dodirnuo jagodicama prstiju, i još po nečim, osećao sam kao životinjica krutne, natekla i poplavila i raspupila...

Nevernica, sve mi je uzela! Povela je našeg dvogodišnjeg sinčića — koliko li mu je sada? — povela kćerkicu, uskratila mi je i mogućnost da ih vidim, ali ih nije isčupala iz srca i neće ih isčupati dok sam živ.

Dok sam živ — kako to smešno zvući. Ne znam otkud i kako, tek na oči mi je izšla slika mog neprijatelja, prehistorika Klusa Dietricha Manna. Plav i kukasta nosa, visok, uspravan kao katarka, u cvikerama s metalnim okvirom koji je njegovog ionako hladno lice držao na konstantnoj temperaturi od 0 stepeni. Ruku niz čije se vene razlivala plava krv poput Dunava s pritokama na mapi, podigao je kao da hoće da blagoslov. Prokleti ženskar!

Zimogrožljivo sam se stresao i Ana me potražio svojim žutim ogrećem od nankinga.

Ima u Bunjinovom romanu *Život Arsenjeva* jedno lice, izvesni Baskakov, učitelj kneževog najmladeg sina. Skitnica. I za ovaj porok, posred stotinu drugih, vezan je kao za kakav kolac. Vitez. Snagom čudesne poetike svog bića otima se s koca zagledan u maglovita prostranstva plemenitosti, hrabrosti i vrline. Pustinja i gladnik. Učenjak i kavaljer i plemić. Dečak se, naravno, zaljubio u tu protivurečenu, najsumnjuvajućeg egzistenciju pod suncem iz koje s podjednakim pravom progovaraju davo i pesnik. Ne obazirući se na vaspitanikove godine, ovaj sa samim sobom nesmrljivi čovek raspljavajući je dečiju maštu najuzvišenijim višestkim povestima, gurajući i sebe i njega u vatu zamkova, bojišta, junaštva i seća. Imao je hiljadu neprijatelja i nitkova po celoj Rusiji. Ubrozo poslo je Baskakov bio došao na vlastelinovo imanje, nekog ružnog prolećnog dana, za dlaku je prošlo da se on i stari knez ne izbodu kindžalima...

Otprikljike takvog čoveka, ako smem reći: presadenog s kraja prošlog veka u naše vreme, upoznao sam dana 8. marta u Aninom i mom stanu. Zazvonio je i savio svoje dugo telo u naklon bez ijednog preteranog gesta, da bi mu pozavideo svaki lektor plesa ili laf salona. Isukao je crveni karafil iz celofanske rolne, pružio ga dami i poljubio tamne vene na njenoj nadlanici. Seo je za sto u kujni, odbijajući ponudu da se sve troje preselimo u dnevnu sobu, izvoštio svoj oštri profil i povodom praznika uputio Ani nekoliko reči koje su šuštale od milija.

Iza njegovih se leda gotovo neopăženo uvukao dobrman bakarnih grudi i crne hrtenice. Pseto je selo kraj ogledala u predoblju.

Ani nije preostalo ništa drugo do da se upusti u razgovor sa gostom. Gledala ga je ne kao da ga vidi prvi put, nego kao da ga vidi posle dugo i dugo vremena. Nasula je pivo u čašu od dva deci, začepila bocu plutom i vratila je u frižider.

»Gladni ste?« upita ona.

»Meni je još rano«, odgovori on ponosito i zabaci glavu. »Prezalagajim ili čuvam nešto s nogu samo noću.«

Učinilo se da je malčice uvreden pitanjem. Nosio je perčin niz vrat, kao neki dagestanski ašug, putujući pevač, čak mu i glas beše zvonačak. Jedna mu je ruka držala glavu dok je druga visila niz telo. Imao je oči boje plavog kame na i lice nalik kamenoj sekiri. Sudeći po tome kako je sasuo u sebe dva dela tekućine dalo se zaključiti da ga je podugo mučila žeća.

»Pas je možda gladan«, reče Ana oprezno.

Bez sumnje je umeo da se pravi nagluv kad zatreba. Činio se nevešt, a u stvari nije htio da bude svedokom tako izlišnog puštanja reči u vetrar. Šta je život jednog psa? Šta predstavlja egzistencija glodara, pored toliko pitanja koja se moraju postaviti odmah, pod hitno, pored hiljada pitanja od kojih ni jedno ne može da čeka ni izdaleka koliko može da čeka želudac nerima ili čak čoveka!

Umesto toga reče nekoliko reči o sebi.

Poslednje decenije promenio je tri ili četiri zanimanja. Sedamdesetih godina bio je tandler, prodavao je zavese od katuna, kravate, marame, jemenije, razne priveske, dinduve i ko zna šta sve ne. Išao je od grada do grada, od

sela do sela, sve dok mu nije dosadio nadimak Džupa, što na turskom označava vrstu ženske tkane košulje. Šalova od kašmira, svilenih marama, batistanih bluza, ogreća od ševoita i raznoraznih igračaka sa decu i ozbiljne naku-povalo se, od njega, ne zna im se broj. »Tamo«, pokazao je rukom kroz prozor, »iza gora iza dola.«

Bio je grnčar u nekom mestu čuvenom po grnčarstvu. Premeravao je zemlju, dok nije zarađao pičku na čelu kod neke paorkinje, ras-krvavila ga srpom. Dobavljaо je nešto za vojsku. Nameravao da osnuje papirnicu, uortacio se s dvojicom iz pilane, koji su živeli jedan s drugim u nekoj vrsti milote. A onda je dobio novi nadimak. Ni trenutka nisam posumnjavao da nadimak nije bio lišen prizvuka sklonosti k muškom polu. Sve je, dakle, propalo.

»Neću nikome da budem slugerjan!«.

Učini mi se da je tom rečenicom kresnuo o svoj profil.

»Kako zamišljate da živite na ovom svetu, uvaženi gospodine, a nikome sluha da ne budete?« — usudih se da upitam.

»Tako«, veli, »Zamišljam.«

Primio je svašta. Naučio je da svira u sicilijski instrument okarinu, te da uz tu muziku izdrži neobično živ tempo plesa, koji je njegova lektorka, neka ciganka vatrena pogleda, šlatkim nazalnim glasom zvala tarantela. Španski cigani izvezili su ga u njihovoj hazardnoj igri zvanoj makao.

»Sve stvari jasne same po sebi nisu ništa do tričevi i gluposti, mlađi prijatelju. Dve godine sam radio u cirkusu i to je najslabodniji deo mog života, rešio sam se glavobolje od tih prokletih stvari jasnih po sebi. Idite u cirkus. Idite u cirkus, mladiću!« reče ushićeno i poskoči sa stolice.

»Ni u kom slučaju!« zavapi Ana. »Nemojte da ga nagovaratate, molim vas. On ne može u cirkus.«

»To je predrasuda, dozvolite, pade on iz vatre u učitost tako nežno, tako bolećivo. »Ne smemo dopustiti da istina likuje nad Bogom.«

Onda se okreće meni.

»Kad se drugi put sretnemo ispričaću vam legendu o prikovanim junaku Amiraniju. Popularna je na gruzijskom i na sledećim jezicima: svanskom, megrelskom, abhanskom, armenском, osetinskom, čerkaskom, laksom i kabardijskom.«

To ga je, kanda, smirilo. Optio je gutljaj i načas kada da se stiša bura u njemu.

»Danas se izdržavam uglavnom prodajom pasa, zaključi poslovno posle izvesnog vremena. »ima u pasa nešto što mi dušu ispunjava čudenjem i gotovo divljenjem: tužni su posle srušnja. Naravno, volim ih i zbog drugih stvari.«

Ana je ukapirala brže od mene.

»Žao mi je,« reče. »Ne možemo vam pomoći. Pas nam zasad nije potreban.«

»Ništa, ništa«, procedi on i ustade. »Navikao sam.«

Moram priznati da mi je bilo neobično žao što odlazi, mada ne znam otkud se i zbog čega uvikula u mene sasvim otvorena naklonost prema čoveku; tačnije, ne umem da objasnim. Kako kratko sam ga poznavao a kako dobro sam znao da će mi nedostajati! Preostala mi je utešna pomisao da sam prema njemu bio ili hteo da budem pravedan. I zaista sam u jednom trenutku pomislio da bi ljudi iz drugih gradova trebali da dodu kod nas da ga vide, toliko me beše osvojio.

Ustao sam i, što mi je dozvoljavalo moje stanje bolesnika, stegao mu ruku. On se još jednom pokloni, spontano kao kad mesec padne u vodu, zahvali, pomilova svog pratnoga po njuši i izade. Vrata se zalupiše za ždrebecim sapima dobrmana i zatvorise nas u mirisu koji su ostavila tela njih dvojice.

Ja sam se bio razboleo, naravno, kada sam video cvećaru i čistionu i kad me je Ana po povratku kući pokrila žutim nankingom. Ležao sam četrnaest dana ako me pamćenje ne izdaje. Kad sam jutros video cveće steglo me je nešto u grlu, ali se nisam usudio za dozvolu do cvećare. Uzimajući u obzir zabrinutost i pažnju koju je pokazala poslednje dve nedelje, siguran sam da me ne bi pustila, kad bih zatražio, cveće da joj kupim.

Ah, s kakvim sam nestrpljenjem očekivao susret sa Hertom!

druidi

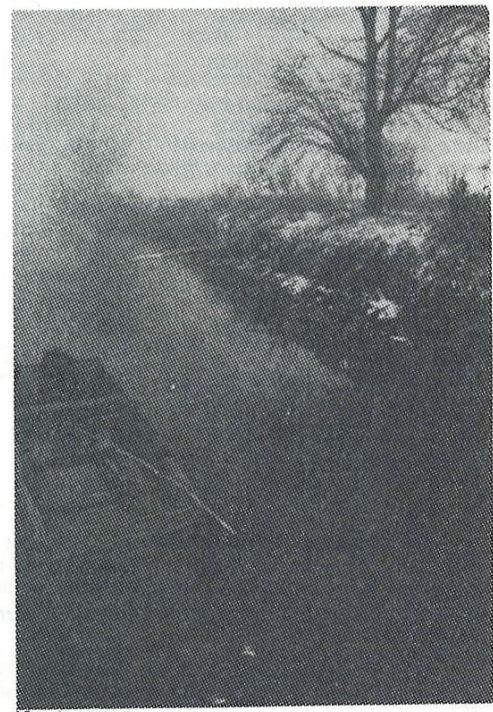
milić popović

SVE VRIJEME

neda se dodirnuti u pergamentima! zaraslo ništa; ovdje i тамо. medu nedovršenim čistim komadima. napolje. prekorači gusto osjenčenu

svakodnevnicu do kraja. kroz ljepljivu. gustu fasciniranu. udahni, izdahnuti pražan okvir gdje rastu pergamenti. prije negoli dodirne te crtež unutrašnje galerije. dakako bez ukusa

i mirisa. savršenom tehnikom. ništa drugo. milij. nepodnošljivom mekoćom sa ove strane. sve vrijeme. dugu. užasno.

zoran osrećak

NEMA RAZLIKE

zaboravljen, kao što će se tek desiti. jasnije da obnavljaš gradivo, čega se sve ne bi sjetila. rukopis iscuri u prazno i odbije se kao poljubac moja draga još

manje. i prije, nego bilo šta se dogodi, ako je doista tako da se ne zna, kome se i koliko povjeravaš. nema razlike u potapanju tijela. u imenovanju tame. pismo se i onako

rasipa i sve odlaže. upakovano u plitke kože slično očekivanom trenutku koji se ne ukazuje ali se prepoznaje. dubokim letom i ne zaustavlja se unutra.

DRUIDI

zaista, čvrsto se drže, iznutra obloženi čistom vegetacijom sna. ničeg što prazninu dodiruje i kit. i suše violinu sasvim u zaboravljenom ljetopisu. a niti prije ni

poslije toga. jedva primjetno sa drugih mjesto. ukazuje se melanholičan natpis više i samo se čini da se pomjera. poput makaza u praznom. natrag i u sebe. ili drugačije

savijen u živu šifru zakopčanu mesom.